

OVERDENKING BIJ LC 2

Straks, in aansluiting op de overdenking, gaan we luisteren naar bijzondere muziek, uitgekozen door Nel vd Maden. Zij zegt daar zelf het volgende over:

60 jaar geleden was ik op kerstavond in de Amerikaanse kerk in Den Haag, 21 was ik. Het koor van Henry Blackmon zong het Halleluja in de kerstnachtsdienst en wie wilde mocht het lied meezingen. Ik zong mee en werd enorm geraakt. Vaak heb ik aan die kerstavond teruggedacht. Droomde ervan ooit zelf aan zoiets mee te kunnen werken en anderen die ervaring te bezorgen. Vorig jaar hebben we de stoute schoenen aangetrokken en in de kerstviering het Halleluja gezongen, begeleiding op piano, aangevuld met jonge muzikanten. Mijn droom kwam uit, het gevoel was er weer en niet alleen bij mijzelf. Deze kerst gaan we er weer voor, met nog meer instrumenten. Muziek met eeuwigheidswaarde. Hallelujah!

Buiten bij de kerk van de Susannaparochie in Dedham in de staat Massachusetts staat een kerststal. De mensen die komen om Maria, Jozef en het kindje in de kribbe te zien komen bedrogen uit; ze zijn nergens te vinden. In de stal alleen herders, schapen en wijzen. Op een groot bord staat te lezen: *ICE was hier*. ICE, dat is de immigratiepolitie van Trump die massaal mensen oppakt die volgens de Amerikaanse overheid daar niet thuishoren en hen zonder proces en met geweld en uitzet.

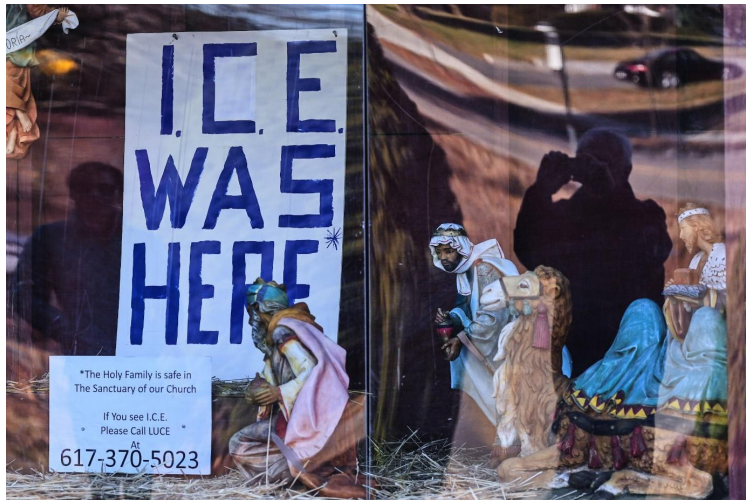
Deze kerststal is de inzet van een conflict geworden, zo las ik vorige week in Trouw, tussen de aartsbisschop van Boston en de pastoor van de kerk. De aartsbisschop heeft opdracht gegeven de kerststal te ontmantelen wegens heiligschennis. De pastoor weigert dat. Deze Susannaparochie heeft in de afgelopen jaren vaker kerststallen ingericht om de wereld een spiegel voor te houden. De ene keer richten ze de aandacht op wapenbezit en geweld, de andere keer op klimaatverandering. En deze parochie is niet de enige. In 2017 maakte de RK parochie te Paramaribo deze ecologische kerststal met een achterwand van petflessen:

En de Palestijns-christelijke gemeenschap van Bethlehem vestigde in 2023 de aandacht op het lijden in Gaza met deze kerststal waar Jezus tussen het puin ligt gewikkeld in een Palestijnse sjaal:

De aartsbisschop van Boston is van mening dat een kerststal niet bedoeld is om wat hij een politieke boodschap noemt over te brengen, maar voor geloof, devotie en gebed. De pastoor bestrijdt dat laatste niet, maar stelt dat de kern van de kerstboodschap is dat dit kind gekomen is om het lot van vernederde mensen te delen en bewogenheid in ons op te wekken. Wat vindt u? Een goed idee, zo'n alternatieve kerststal, of juist niet?

Het zijn hoe dan ook ongemakkelijke beelden. En juist met Kerst zou je de werkelijkheid van nood en dood en onrecht en het onrustige geweten dat dat alles geeft als het jouzelf op dit moment wel goed gaat, liever even willen buitensluiten. Juist met Kerst wil je het graag goed hebben in je eigen kleine kring. Mag dat dan niet? Wat vertelt het verhaal ons?

Lucas vertelt over de op handen zijnde geboorte van een kind, middenin een wereld vol dreiging. Er is een hele zoektocht voor nodig om een plek te vinden waar dit kind geboren kan worden. Die plek wordt niet gevonden en uiteindelijk vindt die geboorte buiten op het veld plaats. Ja, u hoort het goed, buiten op het veld. In de evangelietekst wordt namelijk niets verteld over een stal. Die hebben wij er later zelf bij bedacht, net als de os en de ezel. Dat beeld van de stal is deel geworden van de christelijke traditie, die traditie die de aartsbisschop en met hem vele anderen zo graag willen beschermen.

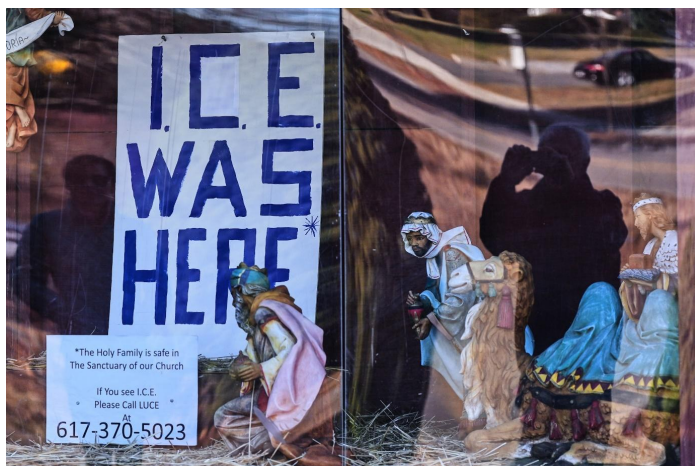
We hebben die stal erbij bedacht omdat we vonden dat het toch niet zo kan zijn dat er geen enkel dak zou zijn boven het hoofd van dit bijzondere kind. Zo onbeschut mag dit kind niet aan zijn leven beginnen, - en daarom is er bij die voederbak een stal gekomen, schamel weliswaar, maar toch een plek waar Maria en Jozef de herders en later de wijzen kunnen ontvangen, -heel liefdevol verzonnen. Die stal wordt de ene keer verbeeld als een mooie grote ruimte die warm en uitnodigend oogt, en de andere keer als een open en simpel afdakje. In de afbeelding van de Amerikaanse schilder is er geen stal en is de hemel open.

En lees het verhaal maar eens heel goed na, er staat ook niets over een stal vermeld. Alles wat de engel gezegd heeft is dat de herders zullen vinden *is een kind dat in doeken gewikkeld in een voederbak ligt*, en alles wat verteld wordt wat ze aantreffen als ze op weg zijn gegaan zijn *Maria en Jozef en het kind dat in de voederbak lag*. Buiten onder de blote hemel, de wereld waar ook de herders leven, daar wordt dit kind geboren.

Het evangelie vertelt ons dat God naar ons toekomt in een sterfelijk mens, een kind van vluchtelingen van wie het leven wordt bedreigd, in een ter dood veroordeelde. En dat is een confronterende boodschap.

En tegelijk is Kerst het feest van een ongekende lieflijkheid en tederheid. Wat gevierd wordt is de niet aflatende liefde, tederheid en ontferming die van God uitgaat naar onbeschermden mensen, wie zij ook zijn. Vluchtende mensen. Bange mensen. Boze mensen. Al die mensen samen brengt deze God die op aarde komt in de gestalte van dit kwetsbare kind in zijn liefde bij elkaar. In het onbeschermd en chaotisch leven van mensen neemt God zijn intrek, om zo en niet anders een beroep te doen op onze liefde, tederheid en ontferming.

Het mooiste van die kerststal van de Susannaparochie vind ik dat veel kleinere bordje dat is aangebracht onder dat 'ICE was hier', waarop te lezen staat: *De heilige familie is in veiligheid gebracht in het heiligdom in onze kerk.*

Mensen hebben zich over het kind en zijn familie ontfermd. Dat wij dat ook mogen doen, dat wij in onze chaotische wereld op onze eigen manier en naar ons vermogen de aanwezigheid van dit kind en het diepe appèl dat er vanuit gaat mogen verwelkomen. En laat dat zijn door liefdevol een stal voor hem te bouwen, door dat kind een dak boven zijn hoofd, iets van beschutting te geven, zoals in de Open Hof gebeurt voor de familie Babayants, nu al meer dan een jaar lang.

Alles wat jullie doen voor de een van de minsten van mijn broeders en zusters, dat doen jullie voor mij, is de boodschap van dit kind. En omgekeerd: alles wat we voor dit kind doen, dat doen we voor al die kinderen en mensen die beschutting en bescherming en liefde nodig hebben in deze vaak zo harde en onherbergzame wereld. Laat wij in deze tijd vol van onzekerheid en dreiging onze armen en hart wijd openen voor elkaar. Hallelujah!

